

Khumamelang ‘mōpi

Sabatha Mantsiboea

Bakeng sa Thuto ea Beke ena Bala:

Ps. 115:1–8, Deut. 10:17–22, Ps. 101:1, Esa. 1:10–17, Esa. 58, Mareka 12:38–40.

Temana ea Khopolo:

”Ho itima lijo hoo ke ho ratang, na hase hore u tlamolle mahlaahlela a bolotsana, u khaole marapo a joko, u lokolle ba etselitsoeng boima, u robe lijoko kaofela na? Na hase hore u abele ea lapileng bohobe ba hao, u amohela mofutsana ea toailang tlung ha hao na? Leha u bona motho ea hlobotseng, u mo apese, u se ua ipata pel’a ngoan’eno”“ (*Esaia 58:6, 7*).

Le ho bala ho potlakileng ha baporofeta ba Testamente ea ho re hlokomelisa ka khathatseho ea bona ka ho hloka tsoaro e ntle ha bafumanehi le ba hateletsoeng. Baporofeta le Molimo eo ba neng ba bua ka eena ba ne ba halefetse seo ba se bonang se etsoa lichabeng tsohle tse potileng (sheba, ka mohlala, Amose 1 le 2). Empa hape ba ne ba na le khalefo e itseng le poboli ka liketso tsa bokhopo tse neng li etsoa ke sechaba sa Molimo, bao e bileng baamoheli ba lithlohonolofatso tse ngata tsa Molimo. Ho latela nalane ea bona le melao ea bona e fanoeng ke Molimo, batho bana ba ne ba lokela ebe ba tseba se leng molemo. Ka bomalimabe, eo e ne e se eona taba ka mehla, ’me baporofeta ba ne ba ena le se se ngata seo ba lokelang ho se bua ka boemo bona bo hloabaetsang ba liketso. Ho ea thahasellisa ho fumana hape, hore tse ling tsa lipolelo tse tsejoang malebana le toka le ho hloka toka ho tsoa Testamenteng ea Khale hantle li fanoe tlasa maemo a khalemelo malebana le khumamelo. Joalo ka ha re tla bona, khumamelo ea ’nete ha e etsahale fela nakong ea tšebeletso ea bolumeli. Khumamelo ea ’nete hape ke ho phela bophelo bo nkang karolo khathatsehong ea Molimo bakeng sa bophelo bo botle bakeng sa ba bang le bo batlang ho phahamisa bao ba tlatlapuoang le ho hatelloa.

*Ithute thuto ea beke ena ho lokisetsa Sabatha sa la, Phato 10.

Khumamelo ea Litšoantšo le Khatello

Hang ka mora hore Molimo a etelle pele sechaba sa Iseraele ho tsoa Egepeta, O ile a kopana le bona thabeng ea Sinai, a ba fa Melao e shome mo e ngoliloeng, ho kenyeletsa le melao e 'meli ea pele e buang ka hose khumamele melimo e meng le ho se etse litšoantšo (sheba Exod. 20:2–6). Ho arabela, sechaba sa tšepisa hore se tla etsa sohle se laetsoeng le ho phela e le sechaba sa hae (sheba Exod. 24:1–13). Empa Moshe o ne a hloeletse thabeng nako libeke tse ka bang tse tšeletseng 'me eaba sechaba se ipotsa hore ebe ho etsahetseng ka eena. Tlase khatello ea letšoele, Aarone a etsa namane ea khauta le ho etella sechaba ho etsa mahlabelo ke pele ho eona, ka mora moo “sechaba sa lula fatše ho ja le ho noa, sa nto ema sa hobela” (Exod. 32:6). Bobeli Morena le Moshe ba ne ba halefisisoe ke kapele ka moo sechaba se koenehileng kateng le ho fetohela Molimo ho ea khumamelong ea litšoantšo— 'me ho bonahala eka ke thapelo ea bokena lipakeng ea Moshe e ileng ea pholosa Iseraele kotlong e neng e ba lokela (sheba Exod. 32:30–34). Khumamelo ea litšoantšo leha ho le joalo, e ne e le teko eo sechaba sa Molimo se ileng sa oela ho eona hangata haholo. Nalane ea marena a Iseraele le Judah e na le khumamelo ea litšoantšo mona le mane, e neng e kenyeletsa liketso tse halefising tseo a mang a marena a ileng a etella sechaba pele ho etsa khumamelo ea melingoaneng ena. Ho hloka botšepahi ho joalo ho ne ho hlaha hangata khathatsehong ea baporofeta bao Molimo o neng o ba romela ho khutlisetsa sechaba ho Eena. Hangata hape, le hara limemo tsa nchafatso le tsosoloso, e ne e le likhoelehetso tsa ho tšoara hantle bafumanehi, le bahloki, le ba fokolang hara bona.

Bala Ps. 115:1–8. Ke ntlha efe ea bohlokoa eo sengoli se e etsang moo?

Ke tloaelo ea botho hore re be joalo ka ntho kapa motho eo re khumamelang le shebana le eona/eena. Ka hona, ho ne ho utloahala khathatseho bakeng sa ba bang le bakeng sa toka litla qepha hang ha sechaba sa Molimo se furalla khumamemo ea Molimo oa toka ho ea khumamelong ea melimo ea bohata ea lichaba tse ba potileng, e neng e reneketsoa ka hore ke libopuoa tsa ntoa kapa tse thusang ka pelehi. Ha ba ne ba khetha melimo e meng, sechaba se ne se fetola mekhoha ea sona linthong tse ngata, ho kenyeletsa le ho na ba tšoara batho ba bang joang. Hoja ba ne ba tšepahetse ho Morena, ba ne ba tlo nka khathatseho ea hae ea bao ba hloakang hara bona.

Tseпамisa maikutlo tabeng ena ea hoba joalo ka seo re se khumamelang. Ke joang re bonang lipontšo tsa joale tsa ntlha ee?

Lebaka la Khumamelo

Hohle ka hare ho Bibehe, sechaba sa Molimo se khothaletsoa ho khumamela Molimo, empa hape re hangata re fuoa mabaka a ho etsa joalo. Re bolelloa ho mo khumamela lebaka la seo a leng sona, le seo a se entseng, le ka lebaka la limelo tsa hae tse ngata. Hara tsena ke molemo oa hae, le toka, le mohau. Ha re hopotsoa seo Molimo a leng sona, le seo a se entseng bakeng sa rōna (haholo sefapanong sa Krete), le seo a tšepisitseng ho se etsa, hahlo le ea mong oa rōna ea ke keng a ba le lebaka la khumamelo leho rorisa Molimo.

Bala Deuteronomya 10:17–22, Ps. 101:1, 146:5–10, Esaia 5:16, 61:11. Ke tšusumetso life tsa khumamela le ho rorisa Molimo tse fanoeng limaneng tsee?

Mabaka a joalo a khumamela a ne a se macha sechabeng sa Molimo. Tse ling tsa linako tse thahasellisang tsa khumamela ea sechaba se secha se sa tsoa lokolloa sa Iseraele li etsahetse e le karabo ka lebaka la ho jela-phate ha Molimo bakeng sa bona. Ka mohlala, ka mora hore ba ntšoe Egepete le ho tšela leoatle le lefubelu, Moshe le Miriama ba ile ba etella pele sechaba ho bineleng Molimo lithoriso ka seo ba se boneng le seo ba lokolotsoeng ho sona (sheba Exoda 15). Mohau le toka ea Molimo, joalo ka ha li senotsoe liketsong tse joalo, li ne li sa likela ho lebaloa. Ha fela sechaba se bolokile lipale tsena li phela ka ho libolela khafetsa, liketso le toka ea Molimo li tsoela pele ho ba khothatso ea khumamela ea bona lilemo ha morao le melokong e latelang. Mohlala o mong oa ho pheta le khumamelo o tlalehiloe ho Deuteronomya 10:17–22.

Toka ea Molimo, taba ea pele, e le karolo ea seo a leng sona, khubu ea karolo ea semelo sa hae. Ruri, Molimo o ke ke oa etsa ho sa lokang; Ea matla 'ohle a ke ke a khopamisa ho loka" (Jobo 34:12). Molimo o lokile 'me o khathatseha ka toka— 'me ke lona lebaka la ho mo khumamela le ho mo rorisa. Taba ea bobeli, toka ea Molimo e bonoa ho lokeng ha hae le liketso tsa hae tse lokileng lebitsong la sechaba sa hae le lebitsong la bohle ba fumanehilng le ba hateletsoeng. Toka ea hae ha se fela tlhaloso ea semelo sa hae. Empa, Bibehe e hlahisa Molimo “o utloile lillo tsa bahlomohi” (Jobo 34:28) 'me o chesehella le ho labalabela ho lokisa bobele bo totileng lefatšeng la rōna. Qetellong sena se tla fihleleoa kahlong ea ho qetela ea Molimo le popong bocha ea lefatše.

Ha e ba Iseraele oa khale o ne a na lebaka la ho rorisa Morena, ke ha kakang rōna re lokelang ho etsa joalo, ka mora sefapno, re bang le mabaka a ho etsa?

Bahatelli ba Bolumeli

Linako tse molemo tsa mebuso oa Israele le Juda, sechaba se ne se tla khitlela tempele le khumamelo ea Molimo, leha ka nako eo khumamelo ea bona hangata e ne e tsoakiloe le ho kena-kenana le khumamelo ea litšoantšo le bolumeli ba lichaba tse b potileleng. Empa ho ea baporofeta, le liteko tsa bona tse matla bolumeling li ne li sa lekana ho ba khutlisa bobeng bo tletseng naheng maphelong a bona a letsatsi ka leng. Ho sa tsoetellehe hore na ba sebetisa ka thata ha kae ka ba batho ba bolumeli le ka litšebelsetso tsa borapeli, 'mino oa lifela tsa bona o ne o sa felise lillo tsa bafumanehi le ba hateletsoeng. Amose o hlalositse batho ba nako ea hae e le ba “pheheletseng ho metsa mofutsana le ho timetsa bafumanehi lefatšeng” (Amose 8:4). O bone takatso ea bona ea ho batla ho qeta litšebelsetso kapele ba tsebe ho ea bula mabenkele a bona le ho khutlela tšebetsong ea bona e hlokang botšephehiaw their desire to get done with their rituals so they could re, ea hore “Ke moo re tla reka bafumanehi ka chelete, le mafumanehi ka seeta” (Amose 8:6).

Bala Esaia 1:10–17, Amose 5:21–24, le Mikea 6:6–8. Morena o ne a bolella batho baa ba borapeli eng ka mahlabelo a bona?

Ka baporofeta ba hae, Molimo o sebelisa puo e matla h'a khalema bolumeli le khumamelo e sa hokahanang le ho hanana le ba hlorang le ba hateletsoeng ba re potileng. Ho Amose 5:21–24, re bala ka Molimo ea reng o “hloile,” le ho “nyelisa,” me ha khahloe ke khumamelo ea bona. Liphutheho tsa bona li hlaloso li le “mahlonoko,” le mahlabelo a bona le lipina tsa bona li nkoa li se na thuso. Ho Mikea 6, re bona letoto la likhothaletso tse ntseng li eketsaha tsa hore na ba ka khumamela Molimo joang hantle. Moporofeta ka mokhoa o phoqang o fana ka kothaletso ea licheso tsa mahlebelo, joalo o eketsa mahlabelo ho isa ho “pheleu tse likete, ke mashome a likete a linōka tsa ole” (Mikea 6:7) pele a ea ho pheteletso e sa tsejoeng ea ho etsa kothaletso ea ho etsa mahlabelo ka matsibolo a bona ho batla sefahleho sa Molimo le tšoarelo. Qetellong, leha ho le joalo, seo Morena a neng a batla e le kannete ho bona e ne e le ho “etsa se lokileng, u rate bokhabane, le ho tsamaea ka boikokobetso le Molimo oa hao” (Mik. 6:8).

Na u se kile oa iphumana o le molato oa ho khathatseha haholo ka mofuta oa bolumeli le litšebelsetso ho feta ho thusa batho ba hlokang thuso ba u potileng? U ile oa ithuta eng ka maiphihlelo ao?

Tsela e isang Khumamelong

Tlhalosong ea bona ea likamano lipakeng tsa khumamelo le toka, hona le khato e 'ngoe e khotahletsoang ke baporofeta: ea hore khathatseho e nang le cheseho ea ho imolla bafumanehi, le ba hateletsoeng, le ba hlokang thuso, ke karolo ea bohlokoa ea khumamelo ka bo eona. Esaia 58 ke e 'ngoe e etsang khokahano eno.

Bala Esaia 58. Ho etsahetse eng e phoso likamanong lipakeng tsa Molimo le sechaba sa hae joalo kaha ho hlalositsoe karolo e qalang ea khaolo ee?

Joalo ka re se re bone pejana, khalemelo e tobisitsoe ho batho ba tiisitseng bolumeling. Ba bonahala ba batla Molimo e le kannete, empa ho bonahala e sa sebetse ha joale. Ka hona, Molimo o re baleke ho fetola mokhoa oo ba mo khumamelang ka oona, ho leka tsela e fapaneng ea ho sebeletsa Molimo. Ha e ne e ba a ka khetha hore na ba mo khumamele joang, e ne e tla hore “u tlamolle mahlaahlela a bolotsana, u khaole marapo a joko, u lokolle ba etselitsoeng boima, u robe lijoko kaofela na” (Esa. 58:6). Hape batla fepa ba lapileng, ho amohela ba toailang matlong a bona, le ho thusa ba hlokang. Mesebetsi e joalo ha e hlahisoe e le tsela fela ea ho khumamela, empa Molimo o ba khotahletsa e le tsela ea ho khumamela—le mofuta oa khumamelo o ka amohelehang ho feta mekhoha ea moetlo le litloaelo tsa batho tsa khumamelo. Ka hoo, khumamelo ha se fela ho shebena le ba ka hare empa ho tlisa tlhohonolofatso ho bohle ba potileng ba khumameli ba Molimo. “Sepheo sa 'nete sa bolumeli ke ho lokolla batho boimeng ba bona ba libe, ho felisa tlatlapo le khatello, le ho khotahletsa toka, tokoloho le khotso.”—*The SDA Bible Commentary*, vol. 4, p. 306. Ho Esaia 58:8–12, Molimo o tšepisa malebana le karabelo ho mokhoa ona oa khumamelo. Ha e le hantle, Molimo o re ha e ne e ba batho ba ka se ichebe bo bona, ba ka iphumana Molimo a sebetsa ka bona ho tlisa pholo le nchafatso.

Ho thahasellisang, khaolo ena hape e khokahanya mokhoa ona khumamelo le nchafatso ea “thabo” e tletseng ea poloko ea Sabatha. Re se re bone khokahano e matla lipakeng tsa Sabatha le bosebeletsi, empa litemana tsena li kenyeletsa bobeli liketso tsena pitsong ena hore sechaba se nchafatse khumamelo ea bona le ho fumana tlhohonolofatso ea Molimo. Ho nahana ka litemana tsena, Ellen G. White o ile a re, “ho bao ba bolokang Sabatha ea Morena ho beiloe boikarabelo ba ho etsa liketso tsa mohau le ho fana.”—*Welfare Ministry*, p. 121.

Mohau le Botšepahi

Ha Jesu a ne a lekoa ke ba bang ba baetapele ba bolumeli ba matsatsing a hae ba neng ba le khahlanong le eena ka ho ja le “baetsalibe,” o ile a qotsa moporofeta Hosea, a ba bolella ho khutlela libukeng tsa bona le ho fumana seo Molimo a neng a se bolela ha a ne a re, “Ke rata mohau, empa e seng sehlabelo” (Matt. 9:13, a qotsa Hos. 6:6). Joalo ka ha re tla bona, Jesu o phetse bophelo ba tsotello le bosebeletsi. Ho kopa-kopana ha hae le ba bang, mehlolo ea hae ea pholiso, le litšoantšo tsa hae tse ngata li bontšitse kothoaletso ea hore bophelo bo pheloang ka tsela eo e ne e ba bohlokoa ho bontša boinehelo ba 'nete ho Molimo. Baetapele ba bolumeli e ne e bona ba ka sehlohong ho hanana le eena empa hape ba ne ba tobana le khanyetso ea hae e matla. Joalo ka baetapele ba bolumeli ba mehleng ea Esaia, ba ne ba lumela hore ba tiisitse likamano tsa bona le Molimo ka lebaka la liketso tsa bona tsa borapeli, ha ka nako e tšoanang ba ne ba tlatlapa mafutsana le ho se natse bahloki. Khumamelo ea bona e ne e fapane hole le liketso tsa bona, 'me Jesu o ne a sa siee letho khalemelong ea hae ka boikaketsi bo joalo.

Bala Mareka 12:38–40. Polelo ea Jesu ea hore “ba metsa matlo a basali ba bahlolohali” e bonahala e le ka thoko lenaneng lena, kapa ke ntlha efe eo Jesu a leakang ho e etsa? Ke joang u ka hlalolang hore na ke hobaneng “Ba tla ahloloa ka lahlolo e fetisang”?

Mohlomong ke thero e tšosang ka ho fetisisa ea Jesu—haholo bakeng sa baetapele ba bolumeli—e fumanoang ho Mattheu 23. Jesu ha a hlalosa fela ha bolumeli ba bona bo sa thuse batho ba bohloking bophelong, o nka bolumeli bo joalo bo eketsa boima ba bona. Ka liketso tsa bona kapa ka linako tse ling ho se letho ha bona le ho se tsotelle, Jesu o itse, ba “koalla batho 'muso oa maholimo” (Matt. 23:13). A bua molumo oa mantsoe a baporofeta ba lilemo tse fetileng, Jesu hape ka kotloloho o bua ka sekheo se teng lipakeng tsa litloaelo tsa bolumeli ba bona le ho hloka toka hoo ba neng ba ho lumella le ho una molemo ka hona. “Ho malimabe lōna, bangoli le bafarisi, baikaketsi! Hobane le ntša karolo ea leshome ea koena le anetha le kumine, 'me le siea hoo e leng boholo ba molao, e leng tokiso, le mohau, le tumelo; anthe le ne le tšoanetse ho etsa ntho tse, le ntse le sa tlohele ho ets tseno” (Matt. 23:23). Jesu o ile a potlaka ho eketsa hore litloaelo, bolumeli le poloko ea bona ha li ea fosahala ka bo tsona, empa li ea lokela ho nka sebaka sa ho tšoara ba bang hantle.

Ke joang re ka qobang leraba la ho nahana hore hoba le 'nete le ho e tseba ho lekane?

Ho Ithuta Haholoanyane:

Bala Ellen G. White, “Esaia 58—A Divine Prescription,” pp. 29–34, in *Welfare Ministry*; “Woes on the Pharisees,” pp. 610–620, in *The Desire of Ages*. “Ho khathaletsa boleng ba litloaelo tsa bomolimo, moporofeta o ne a pheta keletso e ileng ea fuoa Iseraele lilemo-lemo pejana. . . . Ka lilemo-lemo likeletso tsena li ne li phetoa ke bahlanka ba Jehova ho bao ba neng ba le tlokotsing ea ho oela litloaelong le ho lebala ho bontša mohau.”—Ellen G. White, *Prophets and Kings*, pp. 326, 327. “Ke laetsoe ho supisa batho ba rōna khaolong ea 58 ea Esaia. Bala khaolo ena ka hloko ’me u utloisise mofuta oa bosebeletsi o ka tlisang bophelo ka hare ho likereke. Mosebetsi oa evangeli e likela e isoe ka mekhoha ea ho fana ha rōna le ka matla a bosebeletsi ba rōna. Ha u kopana le moea o mahlomoleng o hlokanang thuso, o thuse. Ha u fumana ba lapileng, u ba fepe. Ka ho etsa sena u tla bo sebetsa ’moho le bosebeletsi ba Krete. Mosebetsi o halalelang oa mong’a rōna e ne e le mosebetsi oa mosa o thusang. Ha batho ba rōna hohle bo khotatsoe ho nka karolo ho oona.”—Ellen G. White, *Welfare Ministry*, p. 29.

Lipotso tsa Puisano:

1. Na u se u kile oa nahana ka ho etsa toka le ho rata mohau e le liketso tsa khumamelo? Ke joang see se ka fetolang katamelo ea hao ho hlokemeleng ba bang? Ke joang see se ka fetolang katamelo ea hao khumamelong?
2. Ke joang re lebelang khahlanong le ho se etse lintho tse “bohlokoa tsa molao” (Matt. 23:23) maphelong a rōna a Bokreste, ka bo mong leha re le kereke? Na u ka ela hloko mehla e meng maiphihlelong a hao moo e kang bang “hlotha ntsintsinyana, athe le metsa kamele” (Matt. 23:24)?
3. Hobaneng boikaketsi bo nkoa joalo ka sebe? Na ha ho betere ho bonoa e ka re etsa botle?
4. Ke joang pono le cheseho ea Molimo ka mafumanehi le bahloki, joalo ka ha e bonahetse ka baporofeta, e fetolang ka moo u tsebang lefatše? Ke joang u ka balang le ho utloa litlaleho tsa litaba tsa lehae ka tsela e fapaneng ha e ne e ba u ka li sheba le ho li utloa ka leihlo le tsebe ea moporofeta?

Kakaretso:

Ha baporofeta ba ne ba khathatsehile ka bokhopo naheng, haholo ba ne ba tsepame bokhopong bo etsoang ke batho ba ipolelang le ho khumamela Molimo e le oa bona. Ho baporofeta le ho Jesu, khumamelo ha e lumellane le ho hloka toka, ’me hoo ke boikaketsi. Khumamelo ea ’nete e hlokoang ke Molimo e kenyeletsa ho sebetsa khahlanong le khatello le ho hlokomela bafumanehi le bahloki.